

[Dupont]

land i indtil 5 år ad gangen kan meddeles, altså uden nogen egentlig eneret.

For det andet en efterforskningsperiode, idet firmaer, der skønnes at råde over fornødne pengemidler og sagkundskab, kan få bevilling med eneret, men for et nærmere bestemt og afgrænset område på ikke over 5.000 km² og for et tidsrum, der i Vestgrønland sættes til 8 år, og i Østgrønland, hvor man har de vanskelige besejlingsforhold, til højst 12 år.

For det tredje er der udnyttelsesretten, der gives gennem en koncession til udnyttelse af mineralske råstoffer. Udnyttelsestilladelse gives kun for nærmere bestemte og meget afgrænsede områder. Her har jeg forstået, at kommissionen har taget hensyn til, hvordan lovgivningen er i andre lande, specielt Sverige. Det fastsættes i lovforslaget, at koncessionen, der indebærer eneret til udnyttelse, kun kan meddeles til aktieselskaber, der er registreret her i riget, men der stilles ikke krav om, at aktiekapitalen eller dele af den skal tilhøre danske statsborgere. Det giver mig anledning til at spørge den højtærede Grønlandsminister, om det egentlig ikke var rimeligt, at loven sættes i relation til loven om Arktisk Minekompagni A/S. Selv om der i denne er indføjet en undtagelsesbestemmelse, der giver ministeren mulighed for at dispensere, er der dog her tale om, at halvdelen af kapitalen er på danske hænder. Jeg er vel klar over, at det for en rationel udnyttelse af råstofforekomsterne i Grønland er nødvendigt med megen fremmed kapital, men helt at give op for en dansk udnyttelse af råstofforekomsterne forekommer dog ikke at være ganske rimeligt.

Det er med en vis tilfredsstillelse, jeg ser, at Grønlands landsråd eller dets forretningsudvalg skal afgive udtalelse, inden en koncession gives.

Det er også godt og rigtigt, at det fastslås, at koncessionen meddeles for et bestemt område i indtil 50 år, ligesom der er mulighed for, at koncessionen kun giver ret til udnyttelse af nærmere bestemte råstoffer, og at visse råstoffer kan være undtaget fra udnyttelsen. Det er måske også rimeligt, at vi i udvalget ser på, hvilke råstoffer der kan være tale om.

Lovforslaget følger kommissionens hen-

stilling om, at der ikke bør betinges en fast eller variabel afgift til staten af hensyn til de store risici, selskaberne vitterlig kommer ud for. På den anden side har man gennem lovforslaget sikret sig, at staten, dersom udnyttelsesvirksomheden viser sig at kunne forrente og afskrive den investerede kapital, som ejer får sine interesser tilgodeset gennem en udbyttefordeling eller i særlige tilfælde gennem en koncessionsafgift.

Det må konstateres, at der såvel i indledningen til lovforslaget som i de tre hoveddele er taget vidtgående hensyn til den grønlandske befolkning. Det fastslås, at alle mineralske råstoffer i Grønland tilhører staten, hvorfor efterforskning og udnyttelse forbeholdes staten, men at befolkningen dog som hidtil kan forsyne sig med kul, tørv, vegsten, grus, sten o. lign., ligesom der er taget hensyn til bopladsers og byers interesse i opbygningen af eventuelle mineanlæg m. v.

Fortrinsvis søger man også grønlandsk og dansk arbejdskraft, og man tager hensyn til ulykkeslovgivningen og de sikkerhedsforanstaltninger, der må være ved miner.

Forslaget til lov om Grønlands geologiske undersøgelse indebærer, at statens videnskabelige og praktiske undersøgelser af de geologiske forhold i Grønland varetages af et direktorat under ministeriet for Grønland, der kaldes Grønlands geologiske undersøgelse. Det skal være et rådgivende organ, der skal fremme minevirksomheden og føre kontrol med den. Der skal i den anledning ansættes det fornødne videnskabelige og tekniske personale. Der er egentlig her kun tale om en videreførelse og en ajourføring af praksis siden 1946, dog således at Grønlands geologiske undersøgelse nu får større selvstændighed, dog i et vist samarbejde med geologisk institut i Danmark.

Der er ikke i dette lovforslag taget stilling til oprettelse af egentlig prospekteringsvirksomhed fra statens side, idet man regner med, at dette kan tilgodeses gennem den private virksomhed, men det understreges i kommissionsbetænkningen, at Grønlands geologiske undersøgelse som hidtil i sit almindelige kortlægnings- og undersøgelsesarbejde må være opmærksom på problemet om prospekteringsvirksomhed og i alle tilfælde indberette om eventuelle interessante geologiske forekomster. Det indebærer, at